

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 01 września 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi uwzględnił w całości powództwo (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 9.004,00 zł oraz obciążył pozwaną obowiązkiem zwrotu powodce kosztów procesu w kwocie 1.668,00 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, że w kontekście podstawy dochodzenia roszczenia, tj. art. 471 k.c., szkoda powódki z tytułu poniesionych strat polegała na zablokowaniu wpłat na rachunek bankowy prowadzony przez pozwaną Bank, dokonywanych przez potencjalnych klientów powódki. Suma powyższych przelewów wynosiła 9.004,00 zł. Gdyby nie działanie pozwanej, powyższa kwota wpłynęłaby na rachunek bankowy powodowej Spółki.

Takie działanie pozwanej było niezgodne z treścią łączącego strony stosunku umownego. Zgodnie z regulaminem otwierania i prowadzenia rachunków bankowych, stanowiącym integralną część umowy, Bank miał prawo do zablokowania środków na rachunku bankowym w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, iż zgromadzone środki w części

lub w całości pochodzą lub mają związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 165a k.k. lub 299 k.k. Pozwana skorzystała z tego zapisu, dokonując w dniu 06 sierpnia 2014 roku blokady środków na rachunku bankowym powódki w kwocie 7.475,74 zł, a następnie powiadomiła o tym fakcie Prokuraturę Rejonową w K., wnosząc o podjęcie działań w celu utrzymania blokady bądź jej zdjęcia. Postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2014 roku wskazane środki pieniężne zostały uznane przez Prokuratora za dowód rzeczowy w sprawie. Taki stan utrzymywał się do dnia 27 marca 2015 roku, kiedy to nastąpiło uchylenie przedmiotowego postanowienia i nakazano wrócić powodce dowód rzeczowy.

Pozwana wykonała ten obowiązek w dniu 10 kwietnia 2015 roku. Łącząca strony umowa o prowadzenie rachunku bankowego nie dawała jednak pozwanej prawa do zablokowania wpływów na rachunek powódki. Działanie pozwanej, skutkiem którego na prowadzony przez nią rachunek bankowy nie wpłynęły środki od potencjalnych kontrahentów powódki, stanowiło nienależyte wykonanie umowy i stało się źródłem jej odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 471 k.c.

Uznając, że powódka udowodniła poniesioną szkodę, jak i jej wysokość oraz związek przyczynowy pomiędzy działaniem pozwanej niezgodnym z umową a szkodą, natomiast pozwana nie przedstawiła żadnego dowodu na okoliczność, iż nie ponosi odpowiedzialności za powstałą u powódki szkodę, Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości.

Pozwana wniosła apelację od powyższego wyroku zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu pozwana zarzuciła:

1) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. naruszenie art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez pozbawione podstaw przyjęcie, iż strona powodowa udowodniła wysokość poniesionej szkody, poprzez oparcie się wyłącznie na sumie kwot przelewów, które nie wpłynęły na rachunek powodowej Spółki, z pominięciem, iż wymiar szkody, dla ustalenia jej wysokości wymaga relatywnie precyzyjnego, nie zaś ogólnikowego dowodzenia wysokości uszczerbku, podczas gdy w okolicznościach sprawy, m.in. przesłuchiwany w sprawie Prezes Zarządu powodowej Spółki nie był w stanie wskazać na relację kosztów stałych związanych z prowadzoną działalnością, jak i zakresu zysku powódki, mogących stanowić o wymiarze szkody, m.in. w związku z § 6, § 9 ust. 1, 2 i 3 oraz § 11 i § 12 Regulaminu Europejskiej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, prowadzonej przez powodową Spółkę; powyższe uchybienie przepisom postępowania, wywierało istotny wpływ na wynik sprawy, biorąc pod uwagę wzgląd, iż w razie nieudowodnienia wysokości szkody poniesionej przez stronę powodową, powództwo o zapłatę odszkodowania kwalifikować winno się do oddalenia;

2) naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, tj. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, to jest:

3) ograniczenie oceny materiału dowodowego w istocie do oceny dowodów załączonych przez powódkę przy pozwie, fragmentarycznej oceny zeznań świadka M. G. i dowodu z zeznań przesłuchiwanego za stronę powodową Prezesa Zarządu powodowej Spółki, z jednoczesnym pominięciem dowodów przedstawionych przez stronę pozwaną przy odpowiedzi na pozew,

a dotyczących przyczyn dokonania blokady środków na rachunku bankowym powodowej Spółki oraz dokonania blokady rachunku na przelewy przychodzące, publikowanych w serwisach internetowych prowadzonych przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego ostrzeżeń dla przedsiębiorców w związku z działalnością prowadzoną przez stronę powodową, m.in. z użyciem rachunku bankowego prowadzonego

przez pozwaną Spółkę, charakteru i celu tej działalności, jak i wskazujących

na wysoce pozorny charakter działalności usługowej prowadzonej

przez powódkę, m. in. z użyciem rachunku bankowego prowadzonego

przez pozwaną Spółkę, jak i nakierowanej na wywołanie na odbiorcach mylnego wrażenia, co do tożsamości rejestru

prowadzonego przez powódkę z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej, prowadzoną

przez Ministra Gospodarki, podczas gdy wpis do rejestru powódki polegał jedynie na dokonaniu po pobraniu

odpłatności – na powieleniu ogólnodostępnych bezpłatnych informacji o przedsiębiorcach, zawartych

w publicznych rejestrach CEIDG czy też REGON, i nakierowany był

na uzyskanie przysporzenia od przedsiębiorców (osób fizycznych) nieświadomych rzeczywistego charakteru rejestru prowadzonego

przez powodową Spółkę, dążącą przy tym celowo do wywołania przeświadczenia, co do tożsamości rejestru powódki z Centralną Ewidencją

i Informacją o Działalności Gospodarczej, prowadzoną przez Ministra Gospodarki, m.in. poprzez podobieństwa nazewnicze i szaty graficznej serwisu internetowego;

3) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewypowiedzenie się przez Sąd

co do zarzutów przeciwko roszczeniu powoda zgłoszonych przez stronę pozwaną, jak również co do oceny dowodów przedstawionych przez stronę pozwaną, względnie przyczyn, dla których Sąd odmówił w/w dowodom wiarygodności,

względnie – z których dokonał ich pominięcia, jako pozbawionych znaczenia

dla rozstrzygnięcia;

zarzucane w pkt 2 i 3 naruszenia przepisów postępowania miały istotny wpływ

na wynik sprawy, z uwagi na pominięcie przez Sąd I instancji rozważenia – poza zeznaniem świadka M. G. – dowodów wskazujących na wystąpienie podstaw do dokonania blokady rachunku bankowego prowadzonego przez pozwaną

Bank

na rzecz powodowej Spółki, jak i wpływających na ocenę, czy po stronie powodowej wystąpiła szkoda, za którą odpowiedzialność można przypisać stronie pozwanej,

m.in. na gruncie art. 471 k.c., zaś zaniechanie rozważenia całokształtu materiału dowodowego i okoliczności sprawy – w tym zwłaszcza dowodów wskazujących

na przyczyny i okoliczności działania strony pozwanej wobec podejmowanych

w ramach działalności gospodarczej strony powodowej – uniemożliwiło dokonanie przez Sąd Rejonowy jakiegokolwiek oceny, czy w okolicznościach sprawy roszczenie powodowej Spółki zasługiwało na przyznanie ochrony z punktu

widzenia art. 5 k.c.,

tj. oceny wykonywania prawa podmiotowego zgodnie z zasadami współżycia społecznego, rozpatrywanymi w kategoriach dobrych obyczajów w obrocie handlowym, i jakakolwiek ocena w tym względzie, mimo podniesienia

zarzutu przez stronę pozwaną, nie została przeprowadzona, zaś jej przeprowadzenie – zwłaszcza

na podstawie pominiętego materiału dowodowego, prowadzić mogło do oddalenia powództwa, nawet mimo stwierdzenia przesłanek odpowiedzialności z art. 471 k.c.

do zasądzenia odszkodowania; w powyższych okolicznościach Sąd I instancji

nie przedstawiając ku temu żadnego uzasadnienia co do podstawy takiego działania, pominął część materiału dowodowego i zarzutów zgłaszanych w sprawie, których ocena i rozważenia (co do dowodów) i rozpoznanie (co do zarzutu nadużycia prawa podmiotowego) prowadzić mogły do oddalenia powództwa,

4) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 384 k.c. i art. 109 ustawy prawo bankowe i § 2 ust. 1 pkt 3 umowy z dnia 01.04.2014 r. o prowadzenie bankowych rachunków bieżących zawartej przez strony oraz § 32 ust. 1, § 42 ust. 1 pkt 1, ust. 6 i ust. 8 Regulaminu otwierania i prowadzenia rachunków bieżących dla firm w ramach bankowości detalicznej (...) S.A., poprzez ich niewłaściwą wykładnię i wyprowadzenie przez Sąd Rejonowy wniosku, iż pozwany nie miał żadnej ustawowej ani umownej podstawy do dokonania blokady rachunku bankowego prowadzonego dla strony powodowej,

5) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 471 k.c. w zw. z art. 5 k.c. i art. 354 § 2 i § 1 k.c. poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż w okolicznościach stanu faktycznego pozwanej można przypisać winę (a zwłaszcza bezprawność działania pozwanej) i odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez stronę powodową,

6) naruszenia art. 471 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c., art. 65 § 1 i 2 k.c. i § 6, § 9 ust. 1, 2 i 3 oraz § 11 i § 12 Regulaminu Europejskiej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, prowadzonej przez powodową Spółkę poprzez ich wadliwą wykładnię, w szczególności przyjęcie w okolicznościach sprawy, iż kwota, która w wyniku zdarzeń składających się na stan faktyczny sprawy, nie wpłynęła na rachunek bankowy powodowej Spółki, zasadnie może być ujmowana jako szkoda, której doznała powódka, i która podlega naprawieniu w ramach odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej.

W oparciu o powyższe pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 poprzez oddalenie powództwa w całości oraz w pkt 2 poprzez zmianę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za I instancję, poprzez zasądzenie tychże od powodowej Spółki na rzecz pozwanej a ponadto o zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według nom przepisanych.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego radcy prawnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja pozwanej okazała się zasadna.

Trafny jest już pierwszy z podniesionych przez pozwaną zarzutów, tj. zarzut naruszenia prawa procesowego – art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c., a w konsekwencji także zarzut wymieniony w pkt 6 apelacji – naruszenia prawa materialnego w postaci art. 471 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c., w zw. z § 6, § 9 ust. 1 – 3 Regulaminu prowadzonej przez powódkę Ewidencji w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c.

Zgodnie z art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Natomiast w myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Artykuł 232 k.p.c., określając reguły rozkładu ciężaru dowodu, stanowi niejako procesowy „odpowiednik” przepisu art. 6 k.c. Wyraża zasadę kontradyktoryjności, zgodnie z którą ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego i to strony, a nie sąd, pozostają dysponentem toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 7 maja 2008 roku, II PK 307/07, Legalis; Sąd Najwyższy

w wyroku z 7 października 1998 roku, II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662). Oznacza to, że to strona ma obowiązek wyraźnego powołania konkretnego środka dowodowego dla wykazania podnoszonych przez siebie twierdzeń, uzasadniających żądanie. Przepis art. 232 zd. 1 k.p.c. wskazuje jedynie na obowiązek przedstawienia faktów i dowodów przez strony. Przepis ten nie stanowi podstawy wyrokowania sądu i z tego względu nie może mieć wpływu na poprawność wydanego przez sąd rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 2008 roku, I CSK 426/07, Legalis). Adresatem omawianej normy są strony, a nie sąd, co oznacza, że to strony obowiązane są przedstawiać dowody, a sąd nie jest władny tego obowiązku wymuszać. Nie może również co do zasady zastępować stron w jego wypełnieniu (wyrok Sądu Najwyższego z 7 listopada 2007 roku, II CSK 293/07, Legalis).

Natomiast art. 6 k.c. ustanawia podstawową regułę dowodową, zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Działanie reguły ogólnej z art. 6 k.c. wymaga wskazania, że na gruncie prawa cywilnego materialnego fakty (okoliczności), z którymi prawo łączy powstanie, zmianę lub ustanie stosunków cywilnoprawnych, są zdarzeniami cywilnoprawnymi. Stanowi to podstawę do podziału, na tle omawianego artykułu, faktów dowodzonych w procesie cywilnym na trzy rodzaje: a) fakty prawotwórcze, b) fakty tamujące powstanie prawa, c) fakty niweczące prawo. Reguła art. 6 k.c. ma więc złożone znaczenie materialnoprawne i procesowe i powszechnie w doktrynie przyjmuje się, że powód powinien udowodnić fakty prawotwórcze a pozwany fakty niweczące to prawo lub uniemożliwiające jego powstanie. Do naruszenia art. 6 k.c. dochodzi gdy sąd orzekający przypisuje obowiązek dowodowy innej stronie niż ta, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy, Izba Cywilna w wyroku z 15 marca 2012 roku, I CSK 345/11, opubl.: Legalis), a także wówczas, gdy – jak w niniejszej sprawie – uznaje za udowodnioną okoliczność, która nie znajduje oparcia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Stosownie do treści art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Ocena, czy określone fakty mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy zależy nie tylko od tego, jakie są to fakty, lecz także, a nawet w pierwszej kolejności, od tego, jak sformułowana i rozumiana jest norma prawna, która w rozpatrywanej sprawie została zastosowana. Dokonane ustalenia faktyczne oceniane są w aspekcie określonego przepisu prawa materialnego, który wyznacza zakres koniecznych ustaleń faktycznych i ma rozstrzygające znaczenie dla oceny, czy określone fakty, jako ewentualny przedmiot dowodu mają wpływ na treść orzeczenia (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z 10 lutego 2012 roku, II CSK 357/11, opubl.: Legalis).

W niniejszej sprawie na powódce ciążył obowiązek dowodowy wykazania, obok pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 471 k.c., wysokości szkody, jaką poniosła na skutek nienależytego wykonania umowy przez stronę pozwaną. Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, nie można wywieść wniosku, że powódka temu obowiązkowi podołała.

Poniesionej szkody, stanowiącej straty, strona powodowa dopatrywała się w sumie tych przelewów, które na skutek zablokowania ich wpływu na rachunek bankowy prowadzony dla powódki przez (...) S.A., na ten rachunek ostatecznie nie wpłynęły. Jak trafnie wskazała skarżąca, powyższa suma nie może, w okolicznościach sprawy, być utożsamiana z wymiarem szkody. Prezes Zarządu Spółki nie potrafił wyjaśnić w jakim wymiarze na kwoty pobieranej od kontrahentów odpłatności składają się stałe koszty prowadzenia przez Spółkę działalności. A koszty te ponosi każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą. Składają się na nie opłaty publicznoprawne (w tym podatek dochodowy, podatek od towarów i usług, podatek od nieruchomości, składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne), opłaty za media, czynsz najmu lokalu, opłaty za usługi telekomunikacyjne, wynagrodzenia, w przypadku powódki są to także koszty utrzymywania prowadzonego przez Spółkę rejestru. Nie można zatem podzielić stanowiska powodowej Spółki, że wszystkie koszty, jakie wiązały się z uzyskaniem odpłatności od przyszłych kontrahentów, to koszty wysłanej do nich uprzednio korespondencji, poniesione przed uzyskaniem tychże odpłatności.

W tym kontekście, suma przelewów, które wpłynęłyby na rachunek powódki, gdyby

nie blokada dokonana przez pozwany Bank, stanowiłaby jej przychód, a nie dochód.
Dopiero ten ostatni mógłby być utożsamiany z pojęciem straty w rozumieniu art. 361 § 2 k.c.

Dodatkowo wskazać należy, że w kontekście obowiązków strony powodowej wynikających z Regulaminu ogłaszania wpisów w EEIDG (Regulamin k. 77 – 77 odw.) suma przelewów wskazana przez powódkę, jako wielkość poniesionej szkody, mogła ulec zmniejszeniu na skutek odstąpienia przez klientów powódki od umowy w terminie 3 dni, po dokonaniu wpłaty. Z tego względu, suma zablokowanych przez pozwany Bank przelewów mogłaby zostać potraktowana jako przychód dopiero po upływie trzech dni, w stosunku do każdego z przelewów z osobna, i wówczas stanowiłaby wielkość wyjściową do wyliczenia poniesionych strat.

Nie sposób zatem przyjąć, że powódka udowodniła wysokości poniesionej szkody, a skoro tak – to uwzględniając powództwo Sąd Rejonowy naruszył nie tylko przepisy art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c., ale także wskazane w pkt 6 apelacji przepisy prawa materialnego.

Zakresem odpowiedzialności odszkodowawczej są objęte wyłącznie te negatywne majątkowe następstwa w majątku poszkodowanego, które pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym (art. 361 § 1 k.c.). Adekwatny związek przyczynowy, stanowiący jedną z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, wyznacza zarazem granice odpowiedzialności odszkodowawczej. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., III CZP 75/11, wyjaśnił, że teoria przyczynowości adekwatnej służy nie tylko do określenia, czy dana osoba ponosi odpowiedzialność za skutki zdarzenia szkodzącego, ale także do oznaczenia, jakie skutki pozostają w normalnym powiązaniu z tym zdarzeniem.

Powódka nie wykazała, jaka część z zablokowanej kwoty przelewów stanowi jej szkodę z tytułu poniesionych strat w związku z działaniem pozwanej. Brak wykazania wysokości poniesionej szkody (o ile w ogóle miała ona miejsce – zważywszy na brak reklamacji klientów, których przelewy zostały zablokowane i ostatecznie wpłacone środki do nich wróciły oraz z uwagi na treść postanowień Regulaminu ogłaszania wpisów w EEIDG) przesądzał o konieczności oddalenia powództwa, i to bez względu na to, która ze wskazanych podstaw prawnych roszczenia – art. 471 k.c. bądź art. 415 k.c. – znalazłaby zastosowanie w sprawie.

W kontekście powyższych rozważań bezprzedmiotowe okazały się pozostałe zarzuty podniesione w apelacji, co zwalnia Sąd Okręgowy z konieczności szczegółowego odniesienia się do nich.

Na rozważenie zasługuje jednakże zarzut naruszenia art. 5 k.c., poprzez przyznanie ochrony prawnej roszczeniu powoda mimo realizowania przysługującego mu prawa podmiotowego wbrew dobrym obyczajom w obrocie handlowym, a także zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c., polegający na pominięciu tej części materiału dowodowego, która uzasadniała ocenę, iż doszło do nadużycia przez powoda jego prawa do żądania odszkodowania oraz braku odniesienia się do tego zarzutu w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Zarzuty te także są w ocenie Sądu Okręgowego trafne.

Zakres usług oferowanych podmiotom gospodarczym przez powódkę i nazewnictwo prowadzonego rejestru mogły wprowadzać w błąd przedsiębiorców, do których powódka kierowała swoje zaproszenia, co do tego, czy nie chodzi o prowadzoną przez Ministra Gospodarki Centralną Ewidencję i Informację o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Fakt zamieszczenia na stronach internetowych organów samorządowych oraz na stronie Ministra Gospodarki ostrzeżeń kierowanych do przedsiębiorców przed różnego rodzaju firmami prowadzącymi rejestry, zbliżone do rejestru powódki, w których to ostrzeżeniach rejestr powódki – Europejska Ewidencja i Informacja o Działalnościach Gospodarczych (EEIDG) – był wymieniony (wydruki ze stron internetowych k. 78 – 86), okoliczność usankcjonowania przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej K. – (...) blokady środków na rachunki powódki, informacja z Komendy Miejskiej Policji w K.

o możliwych wpływach na rachunek powódki środków pochodzących z przestępstwa oszustwa, usprawiedliwiały podjęte przez pozwaną działania w postaci nie tylko blokady środków na rachunku powódki, ale także blokady przychodzących przelewów. Działania te zostały podjęte w interesie publicznym – ochrony przyszłych klientów powódki, którzy mogli pod wpływem błędu przez nią wywołanego, rozporządzić niekorzystnie swoim mieniem.

Dochodzenie od pozwanej w tych okolicznościach roszczenia odszkodowawczego stanowiło w ocenie Sądu Okręgowego nadużycie prawa podmiotowego i nie zasługiwało na ochronę.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i wobec nieudowodnienia roszczenia oddalił powództwo na podstawie art. 471 k.c.

Konsekwencją zmiany rozstrzygnięcia w zakresie żądania pozwu była zmiana orzeczenia o kosztach procesu. Strona powodowa, jako przegrywająca, została zobowiązana do zwrotu pozwanej, zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., poniesionych przez nią kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 1.217,00 zł. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej, będącego radcą prawnym, ustalone na podstawie § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U z 2013 r., poz. 490, ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł także na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., stosując zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania.

Strona powodowa, przegrywająca postępowanie odwoławcze, jest obowiązana do zwrotu pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym opłaty od apelacji w kwocie 451,00 zł oraz wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego w kwocie 1.200,00 zł, ustalonego zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 4 i w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, w brzmieniu pierwotnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804), z uwzględnieniem daty wniesienia apelacji.